विष्णोः विष्णुमूर्तित्वेनोपचरितस्य हविर्धानमण्डपस्य रराटमसि ललाटस्थानीयो ऽसि ॥ ॥ का° [८.४.१६.] विष्णोः श्नप्त्रे स्थ इत्युञ्छाव्याविति । उञ्छाव्यौ रराटीप्रान्तावुपस्पृश्य वाचयेदित्यर्थः । हे रराट्यौ युवां विष्णोः विष्णुनामकस्य हविर्धानमण्डपस्य श्नप्त्रे स्थः ओष्ठसंधिरूपे (26.) भवथः ॥ ॥ का° [८.४.१८.] द्वार्याः परिषीव्यति लस्यूनानिप्रतिहतया रज्ज्वा विष्णोः स्यूरसीति । बृहत्सूचिसमर्पितया रज्ज्वा द्वारशाखाः सीव्यतीति सूत्रार्थः ॥ हे लस्यूनानि त्वं विष्णोर्हविर्धानस्य स्यूरसि । सीव्यत्यनेनेति स्यूः सूचिः । षिवु तन्तुसंताने । क्विपि च्छ्वोः शूडनुनासिके चेति [पा° ६.४.१९.] वस्योडादेशः ॥ ॥ का° [८.४.१९.] विष्णोर्ध्रुवोऽसीति ग्रन्थिं करोतीति ॥ हे रज्जुग्रन्थे त्वं विष्णोः हविर्धानस्य ध्रुवोऽसि ग्रन्थिर्भवसि ॥ ॥ का° [८.४.२१.] प्राग्वंशं हविर्धानं निष्ठाप्य वैष्णवमसीत्यालभतऽइति । प्राग्ग्रैवंशैर्मण्डपं निर्मायानेन मन्त्रेण स्पृशेदिति सूत्रार्थः ॥ हे हविर्धान त्वं वैष्णवमसि विष्णुदेवताकत्वेन तत्सम्बन्धि भवसि । तस्माद्विष्णवे विष्णुप्रीत्यर्थं त्वा त्वां स्पृशामीति शेषः ॥२१॥

VI. a. दे॒वस्य॑ त्वा सवि॒तुः प्र॑स॒वेऽश्वि॑नो॒र्बाहु॑भ्यां पू॒ष्णो हस्ता॑भ्याम् ।

b. आद॑दे॒ नार्य॑सि । c. इ॒दम॒हꣳ रक्ष॑सां ग्री॒वा अपि॑कृन्तामि ।

d. बृ॒हन्न॑सि बृ॒हद्र॑वा बृह॒तीमिन्द्रा॑य॒ वाचं॑ वद ॥२२॥

इत उत्तरमुपरवमन्त्रा देवस्य त्वेत्यस्मात् [क° २६.] प्राक् ॥ का° [८.४.२५:५.१.] दक्षिणस्यानसोऽधः प्रडगं खनत्युपरवानभ्यादि करोत्यवटवदिति । यथा यूपस्यावटः क्रियते तथात्राप्युपरवनामकांश्चतुरो गर्तानभ्रिस्वीकारमारभ्य परिलेखनपूर्वकं कुर्यादित्यर्थः । अवटार्थमभ्रिस्वीकारमेवाह का° [६.२.८.] देवस्य त्वेत्यभ्रिमादयेति । अभ्रिशब्देन काष्ठनिर्मितं खननसाधनमुच्यते ॥ अभ्रिर्देवता । हे अभ्रे सवितुर्देवस्य प्रसवे वर्तमानः सन्नश्विनोर्बाहुभ्यां पूष्णो हस्ताभ्यां त्वामाददे स्वीकरोमि ॥ त्वं तु नार्यसि खननसाधनत्वेन कर्मोपयोगित्वान्नराणां पुरुषाणामनुष्ठातॄणां संबन्धिनी भवसि ॥ ॥ का° [६.२.८.] यूपावटं परिलिखतीदमिति ॥ यदहं चतुरोऽवटान्परिलिखामि । इदमिति विभक्तिव्यत्ययः अनेन परिलेखनेन